

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Flores vltimarum voluntatu[m] non sine sudore collecti
p[er] d[omi]n[u]m Rolandinu[m] Bononie[n]sem Juris
vtriusq[ue] p[ro]fessore[m] opti[m]e meritu[m] Annexo in
calce peculiari quoda[m] ...**

Rolandinus <de Passageriis>

Parrhisiis, 1514

De forma institutionis posthumorum. Rub. xlii

[urn:nbn:de:bsz:31-115460](#)

D e formis institutionū liberorū. **Fo. lxix.**

pes et non in capita sint heredes. **C**Si vero plures filios filias te statos habuerit et quodā i parte vel re certa et quodā i vniuerso here des instituerit tūc ita scribes. **P**reterea **B**. filiam suam i. c. lib. boni heredez instituit quas eam habere voluit cū nupserit vel religionē intrauerit et i domo sua decētias sufficiēta alimēta verūtamē si di cetas. c. libras aliq̄ nubat vel religi nē itret exegerit extūc nō habeat alimēta et nota q̄ talis forma solet fieri i filia nō nupta. **S**i filia fuerit nuptia ita dices. **P**reterea vel iusup **B**. filia suam vel ea pre morēte liberos ex ea supstites si bi heredes institut i eo qd̄ ipi **B**. vel p ea dedit doris noī qd̄ nup sit et iusup i. c. lib. ultra. Si autē testator habuerit nepotes et filia p̄morta: ita dices. **I**n iusup. **A**. et. **M**. nepotes ei. **N**. olim. **G**. si licue heredes institut i eo qd̄ ipi **B**. dedit i dole vel doris noī qd̄ nup sit iusup i. c. lib. ultra. **C**hiesa statutor filiaz habuerit in monasterio dedicata ita dices. Item sorores. **M**. filiam suā de conuētu sancte clare sibi i. c. lib. heredē instituit. Et si voluerit q̄ ille i. c. lib. ad monasterium oī casu debeat puenire si ue filia p̄morta: testatori sue nō tūc ita dices. Itē fecit et p̄replatio ei filie de puerū moasterio sc̄e clare: ip̄z moasteriu et puerū sibi i. c. lib. heredē instituit. **C**ōsidera aliqui q̄ testator h̄z filiu emāci patū quē solūm i constitutate vel re certa vult heredē instituere et tūc ita formab. Itē filiu suū **B**. a se emācipatū vel eo p̄morte liberos ex eo supstites sibi i. c. lib. vel ta li p̄dō heredes instituit. Et idē in nepotib. et emācipato filio mortuo natu. Mā testator emācipatū filiu vel eo p̄morta liberos ei istituere tenet v̄l i constitutate v̄l re vel portiōe certa. q̄numo ip̄z vel ip̄os

istituere pōt i vniuerso et etiā pa riter cū alijs p̄frāte retētis. cum sublata sit oīs differētia iter sui et emācipatū et v̄trūs p̄ liberos. **C**additio. Qide q̄ dixi. s. in ruc bacia de libe. prūmū ḡd̄ legi. et na tura. iam natis in. y. additione. Gerardus mulere.

Tré cuām aliquē ex his q̄s h̄z i p̄frāte i re v̄l i constitutate v̄l portiōe cei ta heredē instituere p̄t. Et tūc ita dices. **T**ré. **A**. filiū vel nepote suū ab i. c. lib. v̄l tali p̄dō vel certa p̄te bonoꝝ suoy seſerētate sue quādrāte heredē instituit.

Tra q̄s iſtitut; p̄ticularib. heredē dōb. v̄z tabellio ad vniuersalū iſtitutionē accedere sub hac forā. In oīb. autē bōis suis iurib. et a ctionib. **P**. **J**. **Z**. **H**. et filios sibi ex eq̄s portiōib. heredes iſtituit. Et nota q̄ pōt fieri iſtitutio p̄i i capita. p̄t i ſurp̄cs. hoc mō. In oīb. autē bōis suis iurib. et a ctionib. **F**. **Z**. **A**. eius filios. s. quēlibet eoy in tertia et p̄o tertia p̄te. **M**. vero et. **S**. ei. nepotes filios oīz **L**. **C**. filiū i reliq̄ tertia p̄te sibi heredes iſtituit. Itē nō q̄ i his vniuersalib. iſtitutioib. recurrere bo nū ē ad p̄filiū. ḡ. vellie. vt q̄ di caſ. et i alijs p̄dōtōp filiop et ne potu suoy eo testatore viuo decel scriu: tūc si q̄et eo liberi ſupfuerit natu et poſthum i locū et p̄te ei. in ſurp̄ et nō i capita ſunt heredes.

D e forma iſtitutiōis poſthumoy. Rub. xlij.

Rictis iſtitutiōib. p̄ticularib. lie beroy viuētū faciē de ſic iſtitutiōes poſthumoy. ne ex p̄teriōe poſthūrū p̄tigat testamen tu. de q̄dictū ē. **S**. i rubri. d. filiis legit̄r natu. poſthūs. ſiat autē ſub his p̄b. ſoc̄. Si vero ex ip̄a. **A**. le

Prima pars florum.

gitia ei^o coniuge nati vel editi fuerit ex nuc filij, vñ vñ ples masculi vel feminine posthumi vel medio tempore ad lucem quenamvis ipsi vñ lippis cū predictis. f. et b. i. annus partis ex equis portuō sibi in omnib^o bonis suis heredes instituit.

Conformis uticatio-
nū ascēdētū nostrorūz.

Rubrica. xliv.

Cogit q̄s ascen-
dētes suos instituere
tūc demū q̄s nō h̄z li-
beros descendentes
dictū ē. s. iruba. d. institutiōne parē
tū. lī. si spōte velit possit r̄ hilomi
nō eos instituēt si h̄eat d̄scēdētes
Additio. De q̄nō ē dubitātuz:
cū legiā filij relata etiā c̄ne
os instituere pōt. vt auc. de triē. et
semīsse. s. si vero ultra quattuor.
col. iij. Berardus mulert.

Constituet igit̄ eos in vniuerso
hoc mō. In oib^o autē bonis suis
parē auū vel pauū sū. vñ matrē
autā vñ pauā sibi heredē vel he-
redes instituit.

Conformis istitucionuz
extraneorum heredum.

Rubrica. xlv.

Solter testator ex-
traneū velexneos institu-
ere: putat suum filium na-
turalem vel aliquęz de collatera-
libus vel alii quęcūz tūc sc̄z q̄n
legitimos nō habet descendentes vel
ascēdentes: q̄us etiā si h̄eat legi-
tios liberos vel parētes eis i aliq
institutū posset c̄neuz i reliq institu-
ture Itaq̄ instituer ēxneos hoc
mō. In oib^o autē bonis suis turi-
bus et actionib^o suā filiā naturale
In honrā vñlū fratrēl patruū
consagruēt sibi heredē instituit.
Et si respectu salutis aie instituat

loc⁹ venerabilis: ita dices. In ol-
b^o autē bonis suis ralē ecclesiā vel
hosptiale vel puerū tāch xp̄i pau-
peres i iuitu pietatis sibi heredē i
stituit. Vel sic. puerū p̄dicatoꝝ et
puerū fratrū d̄ fac̄t ciuitatis boni.
tāch xp̄i pauperes sibi heredes illi-
tuit ex eq̄sportib^o S. nō qualit
xp̄i pauperes illituit ita dices. In
cib^o autē bonis suis iurib^o ractio-
nib^o pauperes xp̄i existētes i ciuita-
te et comitatu boni. dimi urū et pie-
tatis fructu sibi heredes illituit.

Sz nō. q̄ i tali illitutiōne petit di-
stributio ep̄o diocesis: q̄ ḡnialis ē
p̄curator pauperis sue dioecesis. **E**p̄o ge-
neralis si q̄s autē p̄ redēptio: ibi i oib^o ei est p̄cu-
talib^o et i auc. de eccl. n. col. it. rator
q̄d plurimi testatores abhorrent pauperes
noletēs oino q̄ hereditates coxi sue dio-
man^o ep̄i distribuēt p̄ciat. et iō
solēt addere hoc mō. Illos videlz
pauperes q̄ p̄ aie sue salutē dicti
comissarij ei dixerit eligēdos nu-
merādos et noi andos q̄i a se testa-
tore electi et numerati fuissent pro
p̄p̄i et p̄p̄is noib^o declarati: q̄z
quālibet nō p̄ rata/sz illā solūmō
qua i p̄i: comissarij ei designauerit
ex hac hereditate cap̄e voluit et
disposuit portionēt ip̄os comissa-
rios vice dictoꝝ heredū et pauper-
tū hāc hereditate adire. Et attē-
de diligēt q̄ lī talis illitutio ali-
eno arbitrio videat eē comissa: et
iō nō valcre. l. illa illitutio. z. l. ca-
prator as. if. d̄here. isti. tū bñivalz
Si p̄o testator diceret illū illitutio
quē tū voluerit: tū oino cōmī-
teref alieno arbitrio et cēt captato-
ria illitutio et p̄sus iutilis: sed
hic testator illituit p̄ia facē pau-
peres xp̄i q̄d bñ facē pōt: quāuis
institutū nō pauper p̄ illitutio
nē restrikerit adcer̄t os pauperes et
heredes per cōmissarios ex post-
facto declarandos.

Additio. Q. s. dicta illitutio
valeat tenet L. y. l. captatores.

Institu-
tio p̄mis-
sa alic-
no arbit-
trio an-
valeat.

Lēmis: mi-
saru qui cal-
b^o pau: gen-
per de ben-
cilio te claus-
flamme et de-
est p̄mis in qd
fa loco pri-
p̄ceous. Ber-
lin. [C] vides
fideli-
sider-
sua-
dice-
vto-
de in-
via si-
Ip̄iam-
causas
Trebel-
bonē
lanci-
mūtē
an hēa-
dā fid-
locū i re-
latus ad
vī q
p̄sacau-
ele. n
[C] de ful-
for-
[C] for-
et che-
berdar-
rl hēa-
dia alay-
de ure-
p̄seru-
uz: q̄ m
q̄ p̄ca-
exterrid-
heredita-